

'MEESLEPENDE, GROOTSE ROMAN'

– *The New York Times*

DE RAND VAN DE WERELD

ANDREW J. GRAFF

Proloog

Aan: de opa van Fish

Ik moest van Fish dit briefje op uw koelkast hangen om te zeggen dat we ervandoor gaan.

We gaan zijn vader zoeken. We zullen u geld sturen voor het eten dat we uit uw kast gepakt hebben, en het knipmes, en de twee bekers en het doosje lucifers. Fish wil dat u tegen zijn moeder zegt dat ze zich geen zorgen hoeft te maken. We hebben de revolver van mijn pa en vijf kogels. We hebben onze fiets en vishengels, en zeildoek, en ook een pakje tabak van u. Daar zullen we ook geld voor sturen.

Zeg alstublieft tegen de sheriff dat Fish mijn pa niet wilde neerschieten. Mijn pa ligt dood in mijn keuken, op de vloer, bij de tafel.

Van: Dale Breadwin

1

De babyschildpadjes die de jongens in hun T-shirt droegen, waren zo groot als een halve dollar. Toen Fish voor de vijfde keer de weg overstak van de akker naar het moeras, bleef hij op het asfalt staan en keek omlaag. Het was begin juni en de zon was heet, en de klauwende schildpadjes in zijn shirt zagen er geplaagd en uitgedroogd uit. De schildpadden waren *gedecideerd*, een woord dat Fish kende uit groep zeven. Het betekende ‘vastbesloten, vastberaden’.

Zijn vriend Bread klauterde uit de greppel vol klaver en lome bijen en voegde zich bij Fish. Een epauletspreeuw klampte zich vast aan een van de laatste verdroogde lisdoddestengels.

‘Je weet dat dit bijtschildpadden zijn, hè, die we nu redden,’ zei Bread. ‘Zie je die beenachtige schilden? We redden bijtschildpadden.’

De jongens waren net zo bang voor volwassen bijtschildpadden als voor Breads pa. Oog in oog met een volgroeid exemplaar durfden de jongens geen stap meer te verzetten. Zo’n beest kon zich oprichten en blazen op een manier die niet bij een schildpad leek te passen. Schildpadden en vaders hoorden zich niet op te richten en te blazen.

Fish keek nog eens naar de beestjes in zijn shirt en haalde zijn schouders op. ‘Ze zien er nu nog niet gemeen uit,’ zei hij.

De asfaltweg waarop ze stonden, was stil en oud en bijna wit gebleekt door de zon. Hij liep tussen moerassen door, en

drooggelegde moerassen die lang geleden veranderd waren in korenvelden. De daken van het stadje Claypot, dat een kilometer verderop lag, rezen boven de velden uit. Aan de zuidkant van de velden staken de doorzakkende daken van het huis en de garage van Breads pa er als twee lelijke bulten bovenuit. Fish verafschuwde dat huis en die garage.

‘Maar als ze groot zijn, worden ze wel gemeen,’ zei Bread.

Fish keek weer naar de schildpadjes. Het voelde verkeerd om ze al zo vroeg in het leven te veroordelen, zo half uitgedroogd en nog maar net uit het ei. Arme drommels. Dat was iets wat zijn opa vaak zei, als een kalf als kleinste van een worp geboren was en niet kon drinken, of als een vogel uit zijn nest gevallen was, ten prooi voor de katten. De wereld was vol arme drommels. Soms keek de opa van Fish met eenzelfde soort medelijden in zijn blik naar Bread, maar dan leek hij zichzelf daarop te betrappen en zei hij iets als hoe dankbaar hij was voor Breads ijver van die dag, of dat hij hoopte dat Bread de volgende dag weer zou komen. Fish had die medelijdende blik ook in de ogen van andere volwassenen gezien, als ze Bread tegenkwamen. Hij had hem in de ogen van de sheriff gezien, en zelfs bij de medewerkster van het benzinstation, als Bread op zijn afgetrapte gympen naar de balie slofte om een reep chocola te kopen van geld dat de opa van Fish hem gegeven had. Er lag medelijden in die blik, maar ook behoedzaamheid, alsof ze alleen maar wachtten tot Bread net zo zou worden als zijn pa, alsof ze wachtten tot hij de reep in zijn zak zou steken en ervandoor zou gaan. Bread was arm, en zijn pa was gemeen, maar Fish hield niet van de manier waarop volwassenen naar zijn vriend keken. Daardoor schaamde hij zich een beetje voor zijn vriendschap met Bread, en dat vond hij jammer.

‘Ik wil ze redden,’ zei Fish.

Bread knikte en grijnsde. ‘Ik ook,’ zei hij.

De jongens waren met hun fiets aan de hand op weg naar Claypot toen ze op de schildpadjes stuitten. De bijtschildpadden waren na hun winterslaap uit een drooggevallen duiker komen kruipen – de sporen waren duidelijk te zien – maar in plaats van naar het moeras te krabbelen, scharrelden ze naar de droge grond van het omgeploegde korenveld. Daar zouden ze geen water vinden. En over een week zouden ze vermorzeld worden door de planters. Het waren er honderden, als kleine ronde stenen die door de dooi omhooggeduwd waren. Leunend op hun stuur keken de jongens naar al die ten dode opgeschreven diertjes. Tot op dat moment was het een goede dag geweest, maar dat zou hem verpesten. Voor ze de schildpadden vonden, hadden ze in de dennenbomen achter de schuur van de opa van Fish gezeten, en daarvoor hadden ze vuurwerk afgestoken in de silo's bij de schuur. Fish was dol op het afsteken van vuurwerk in een silo. Het was er zo bedompt, en zo stil. Zodra de lucifer opvlamde en de lont ontbrandde, sloeg je je handen over je oren en kneep je je ogen tot spleetjes, omdat de duisternis ieder moment kon veranderen in een explosie van geluid en licht. Vuurwerk afsteken bezorgde Fish altijd het gevoel dat er iets groots stond te gebeuren, groot genoeg om een doodgewone dag te veranderen. Je hoefde alleen te wachten tot de lont opgebrand was, en dan voerden het lawaai en de rook je ergens mee naartoe. En als alles weer stil en donker werd, kon je gewoon nog meer vuurwerk afsteken, als je maar lucifers had. In de drie zomers die hij nu op de boerderij van zijn opa had doorgebracht, was de vriendschap tussen Fish en Bread net zo. Fish was een lont en Bread de lucifer, of misschien was het andersom. Hoe dan ook, de zomer was te saai als je de een zonder de ander had.

Beide jongens zaten tot aan hun oksels onder het vuil en het stof van het korenveld, en de schildpadjes zelf waren ook

wit van het stof, alsof ze omgeschud waren in een zak met bloem, zoals Fish' moeder deed met de halve kippetjes voor ze ze bakte. Het was een droog voorjaar. De tractors die afgelopen week de akker geëgaliseerd hadden, hadden stofwolken opgewoeld, die urenlang in de lucht waren blijven hangen. Een koude winter met te veel sneeuw, en nu een voorjaar zonder regen. De natuur had geleden onder de zware winter. Toen de sneeuw gesmolten was, vonden de jongens in het bos drie dode herten onder een ceder, met open, troebele ogen. Het was alsof de dieren te moe waren geworden van de kou en gewoon besloten hadden om even te gaan liggen, verbaasd omdat het zelfs zo ver naar het noorden zo koud kon worden in de winter. 'Arme drommels,' zei Fish, nadat hij er aarzelend een met een stok in zijn zij had gepord om te bewijzen dat hij niet bang was voor de dood.

Aan de andere kant van de asfaltweg was de greppel met moeraswater. Het water was koud, en donker van het slik, en de natte oever drong door de neuzen van de schoenen van de jongens, toen ze neerhurkten om de bijtschildpadjes los te laten. Zodra de leerachtige beestjes in het water kwamen, leken ze op te leven, doordat het stof van ze afspoelde, of door de plotselinge onderdompeling. De schildpadjes rekten hun nekjes, fladderden met hun pootjes en zwommen weg in het slik en het water. Ze waren als de duiven die in tweetallen opvlogen van het dak van de schuur van de opa van Fish, doel-loos en wispelturig, verbaasd.

'En de laatste,' zei Fish, terwijl hij een schoppend schildpadje boven het water hield.

Bread had zijn shirt al gelegegd en waste nu zijn handen in het moeras. Hij ging op zijn hurken zitten en keek heel tevreden toen Fish het schildpadje liet gaan. Als Fish zou kunnen bidden zoals zijn moeder deed, zonder ophouden en voor al-

les, dan zou hij een gebed opzenden voor deze schildpadjes. Hij was blij voor ze, of in elk geval blij met zichzelf, maar hij maakte zich ook zorgen. Ze waren zo klein in dat moeras. Ze waren daar stuk voor stuk alleen. Fish wist niet goed of hij ze moest bewonderen of medelijden met ze moest hebben.

‘Succes,’ fluisterde hij. Toen wreef hij zijn handen schoon in het water en keek omhoog naar de zon. Die stond op het punt om achter de boomtoppen van Claypot te zakken. Zijn glimlach vervaagde toen hij weer naar het stadje keek, en het verroeste zinken dak van het huis van Breads pa zag.

‘Wat ga je zeggen?’ vroeg Fish.

‘Tegen de schildpadden?’ vroeg Bread.

De jongens keken naar het wateroppervlak, alsof ze wachtten tot de kopjes weer omhoog kwamen. Dat gebeurde niet. Na hun droge mars door het onbeplante veld wilden ze een heel lange tijd in het slik begraven blijven.

‘Tegen je vader, bedoel ik,’ zei Fish, en had er toen meteen spijt van dat hij erover begonnen was.

Bread keek op. Zijn nekspieren spanden zich. ‘O,’ zei hij, en keek toen weer naar het moeras.

Het licht schitterde op het water. Op de oevers lag het gras van het afgelopen jaar er bruin en plat bij, maar daartussendoor schoot al zo’n vijftien centimeter aan nieuw groen op. Fish plukte een breed blad moerasgras, liet zijn vingers over de ruwe nerven glijden, deed net of hij erin geïnteresseerd was. Toen kreeg hij opeens een idee. Misschien lukte het.

‘Mijn opa heeft morgen nog meer werk voor me,’ zei Fish. ‘Je zou weer kunnen helpen, als je wilt.’ Hij zweeg even en peilde Breads reactie, en toen liet hij zijn stem bewust wat in toonhoogte stijgen, alsof de gedachte net in zijn hoofd opkwam. ‘Waarom ga je niet gewoon helemaal niet naar huis? Je kunt weer bij mij blijven slapen. Mijn opa kan bellen.’

Bread schudde zijn hoofd. ‘M’n pa zei dat ik naar huis moest komen,’ zei hij, terwijl hij opstond en stof van zijn broekspijpen klopte. ‘Hij bedoelde gisteren.’

Soms deden de jongens een spel, waarbij ze allerlei manieren bedachten om Bread van zijn pa te verlossen. Eén keer verdronken ze hem in het moeras. Een andere keer bonden ze hem vast in dichte braamstruiken en lieten hem verslinden door zwarte beren. Ze lieten hem talloze keren overrijden door pick-ups en tractors, en ze begroeven hem een keer tot aan zijn nek in een mierenhoop die ze achter de schuur gevonden hadden. Het spel was een manier om de klappen van Breads echte leven te verzachten. Bread kwam vaak een paar dagen naar de opa van Fish. Dan vertelde hij dat hij van de trap was gevallen, of een ongeluk had gehad met zijn fiets, en dan waren zijn gezicht en nek zo vuurrood van schaamte dat de blauwe plekken leken te vervagen. Maar altijd, tegen de tijd dat hij de boerderij een paar dagen later verliet, waren de blauwe plekken min of meer vergeeld. Niet elke keer.

Op een avond, toen Bread bleef slapen, hoorde Fish zijn opa met Bread praten op de veranda. Hij vroeg hem hoe erg het thuis was. Bread gaf nauwelijks antwoord, tot opa aanbood om met zijn pa te gaan praten, wat Bread vlug afwees. Fish hoorde het gesprek vanuit de keuken, waar hij bij de kraan een glas water vulde. Hij liep op zijn tenen naar de verandadeur en boog zich dicht naar het gaas.

‘Hij wordt gewoon kwaad,’ zei Bread. ‘Hij is eigenlijk altijd kwaad.’

‘Drinkt hij iedere avond?’ vroeg opa, en na een korte stilte: ‘Rotzooit hij weleens met die wapens als hij dronken is? Hmm?’

Fish rook het stof in de hor en voelde een lelijke soort afgunst tegenover zijn vriend. Zijn opa praatte met Bread alsof hij een gelijke was. Dat had Fish nooit meegemaakt. Vanaf het moment dat Fish zijn zomers bij zijn opa doorbracht, merkte hij dat zijn opa zich op de een of andere manier niet op zijn gemak voelde bij hem. Zijn opa was sterk en vriendelijk en goed, maar er was een bepaalde afstand tussen hen, waardoor ze nooit over echte dingen praatten, over grote dingen. Ze konden makkelijk over honkbalspelers praten, of over vrachtwagenbanden, of over wat er gedaan moest worden op de boerderij. Maar als Fish moest huilen op de hooizolder – wat die eerste zomer vaak genoeg gebeurde, omdat hij doodsbang was voor zijn nieuwe leven zonder zijn vader – wist hij dat hij op zichzelf aangewezen was. Daarom stopte hij met huilen, maakte zijn karweitjes af, veegde zijn gezicht droog met zijn shirt en liep met grote passen naar het huis om te zeggen dat hij een razende honger had. Eén keer schoot het door Fish heen dat de afstandelijkheid van zijn opa misschien ook wel een soort vriendelijkheid was, een les van een man voor een jongen dat je niet te lang bij dingen moest blijven stilstaan. Fish wist het niet. Het bezorgde hem hetzelfde gevoel als de keer dat hij op school probeerde niet te huilen waar de andere jongens bij waren. Het was goed om niet te huilen. Het was ook vreselijk.

‘Hoor eens, Dale,’ zei opa, ‘ik wil me niet met jouw zaken bemoeien. Maar ik wil dat je weet waarom ik het weet: mijn pa behandelde mij en mijn zussen ook slecht.’

Het bleef even stil. Een dikke meikever landde vlak naast Fish op de hor en zorgde er bijna voor dat Fish zijn aanwezigheid verried.

Zijn opa stond op en pakte zijn buil tabak. ‘En ik weet hoe het gaat als andere mensen hun neus erin steken. Dan wordt

het soms nog veel erger. Maar als je ooit een schuilplaats nodig hebt, dan kom je linea recta hiernaartoe. Dan ren je dwars door het maïsveld heen, als het moet. Begrepen?’

‘Ja, meneer.’

‘Mooi.’

Zo stonden ze met zijn drieën in de stilte, Fish aan de ene kant van de hordeur en zijn opa en Bread op de veranda. De zon was nu helemaal onder, en de vuurvliegjes stegen uit het gras op en zweefden langs de appelbomen, terwijl ze stilletjes spraken over wat het ook was wat vuurvliegjes elkaar te zeggen hebben.

‘Het betekent niet dat je geen goed mens kunt worden, Dale, een heel wat beter mens dan je pa. Je wordt een prima kerel, jij en Fischer worden allebei prima kerels.’ Hij liep over de planken van de veranda, spuugde over de balustrade en zette zijn groene veldpet recht, die altijd op zijn achterhoofd rustte, met zijn stevige klep omhoog. Fish wist vrij zeker dat hij die pet in Korea gekocht had, maar hij had het nooit gevraagd. Hij zette hem nooit af, behalve als hij ging slapen of als hij hem gebruikte om zweet van zijn voorhoofd te wissen. ‘Jullie zijn goeie jongens, en sterk genoeg om te slagen. Je moet gewoon door blijven gaan. Snap je dat?’

‘Ja, meneer.’

In de verte kondigde een groep coyotes hun jacht aan. Het keffende gehuil klonk op in de nacht en verdween even snel weer.

‘Veel coyotes dit jaar,’ hoorde hij zijn opa zeggen, om van onderwerp te veranderen. ‘Veel hongerige coyotes.’

Fish voegde zich bij zijn opa en vriend op de veranda, waar hij zijn water opdronk en de sterren zag verschijnen in de nieuwe soort stilte. De sterren zinderden. Fish’ bloed zinderde. De slechte jaloersheid was weg, en een nieuw licht verscheen.

In de kerk van Fish' moeder spraken de gemeenteleden vaak dingen over elkaar uit. Zo noemden ze dat: *iets uitspreken over iemand, iets proclameren, woorden van de Heer, voor een broeder*. Fish had er nooit op gelet, maar nu leek hij het te begrijpen. Er was zojuist iets uitgesproken over Bread en hem. Zijn opa wist dat de wereld lang niet altijd goed was, dat het een keuze was om het stilletjes te verdragen, en er rees iets gewichtigs en vredigs op in Fish' hart, zoals de maan aan de hemel rijst.

De zijstraat die naar Breads huis leidde, was een grindweg; de gemeente had hem vorige zomer opgebroken om wat leidingen te repareren en was er nooit aan toegekomen om hem weer te bestraten. Bread zei dat volgens zijn wiskundedocent de wegen en heel veel andere dingen ten goede zouden veranderen nu Clinton president was. Het enige wat Fish wist over president Clinton was dat hij vaak leek te glimlachen en saxofoon speelde op tv. Fish wist niet of een grindweg in Claypot veel baat zou hebben bij een glimlachende man met een saxofoon. Zijn opa wist het ook niet.

Breads huis was het laatste huis aan de linkerkant, en het lelijkste van allemaal. Net als bij de andere huizen bladderde de verf af, maar bij zijn huis leek de verf op een gemener manier af te bladderen. De houten gevelbeplating was hier en daar kromgetrokken en onthulde stukken roze schuimkarton en zwart geworden hout, als omgekrulde lippen en ontstoken tandvlees en rotte tanden. Het gras werd alleen gemaaid als Bread er was om het te maaien, en zelfs dan alleen als er genoeg benzine was voor de walmende grasmaaier. Een hoog opgeschoten sering groeide tegen de ruiten op. De garage van zijn pa stond naast het huis. De twee gebouwen waren

van elkaar gescheiden door een met onkruid overwoekerde strook grind met zwarte vlekken waar zijn pa oliecarters had neergegoid. Tegen de muur van de uit betonblokken opgetrokken garage lagen halve versnellingsbakken en verroeste motorblokken. Op een aantal gladde banden lag een visboot met een platte bodem ondersteboven.

De jongens bleven staan, met hun fiets aan de hand. Het huis was stil. De avond viel. Een paar vleermuizen vlogen boven hun hoofd onrustige rondjes tussen de bomen. Fish klemde zijn stuur nog wat steviger vast en spitste zijn oren. Bread rilde, ook al was het niet erg koud. Dat deed hij soms als zijn pa in de buurt was, of als zijn pa iets tegen hem zei. Het was een zichtbaar huiveren en Fish deed altijd net of hij het niet zag. Het deed Fish denken aan de reactie van een kalf dat op een hete dag te veel last van vliegen had. Hij vond het vreselijk, voor Bread, zei hij tegen zichzelf.

‘Misschien kunnen we een paar coyotes vangen,’ fluisterde Fish, ‘en dan loslaten in jouw huis.’

Bread haalde zijn schouders op. ‘Misschien,’ zei hij aarzelend.

‘We zouden ze eerst kunnen uithongeren.’

Twee weekenden geleden hadden de jongens een van opa’s kalveren dood in zijn eigen omheining gevonden. De coyotes joegen meestal op konijnen en jonge hertjes, maar na zware winters zoals de afgelopen winter waren er niet veel konijnen over en bijna geen jonge herten, en moesten de coyotes op zoek naar grotere prooien. De coyotes hadden het vel van het kalf afgestroopt en zo veel mogelijk van zijn ingewanden opgegeten. Opa had zijn jachtgeweer tevoorschijn gehaald. Opa wilde geen coyotes doden. De coyotes hadden immers ook jongen die gevoed moesten worden. Maar als er kalveren gedood worden, en nog wel vlak bij de schuren, is dat een

kantelpunt en moet er wat gebeuren, legde hij uit. Fish had geholpen bij de geboorte van dat kalf. Hij herinnerde zich hoe het voor het eerst opstond in het stro, wankel en met kromme pootjes. Fish voelde woede in zijn kaken en maag toen hij dat kalf half opgevreten in de modder zag liggen, bedekt met pootafdrukken. Het voelde die avond gerechtvaardigd om met zijn opa in de pick-up het veld in te gaan met een schijnwerper en een geweer om coyotes te doden.

‘Ik denk dat ik maar naar binnen ga,’ zei Bread. Hij trilde bijna niet meer. ‘Het lijkt rustig.’

‘Oké,’ zei Fish. Hij slikte.

Ze voelden zich altijd ongemakkelijk als ze uit elkaar gingen als Bread naar huis moest. Het was alsof ze vreemden waren, niet in staat veel anders te doen dan elkaar formeel een hand te geven en gedag te zeggen. Ze gaven elkaar een hand en knikten. Fish veegde zijn handen af aan zijn spijkerbroek en zwaaide een been over zijn fiets. Bread legde zijn fiets in het onkruid en stapte de betonnen veranda op. Hij zag er net zo klein en nietig uit als die schildpads en net zo zwak als dat kalf. En Fish voelde zich nietig en zwak omdat hij hem weer in de steek liet. Vreselijk vond hij dat. De wereld was te vol coyotes en kalveren. Er moest iets veranderen. Iets van vuurwerkachtige proporties. Fish’ moeder zei dat bidden het krachtigste is wat je in dit leven kunt doen, dat onze God een ‘God van goed getimede wonderen’ is. Fish geloofde dat dat waar was, of wilde dat in elk geval geloven. Maar altijd als hij naar zijn idee lang genoeg gewacht had, hield hij op met geloven, net als zo veel andere mensen leken te doen. Alleen praatten die daar nooit over.

De deur naar Breads huis sloeg met een klap dicht, en Fish fietste zo hard hij kon de grindweg af. Elke keer als hij Bread achterliet, racete hij terug naar zijn opa’s boerderij en pro-

beerde hij om hulp te bidden, of juist niet, totdat de stilte van de velden en de vuurvliegjes weer troost boden. Maar deze keer gebeurde er iets anders binnen in hem. Deze keer leek er ergens vanuit al die stilte en lucht een reactie te komen. Niet hoorbaar, maar er werd iets gezegd, en het was kristalhelder. Fish was de verandering die gestuurd werd. Het was duidelijk genoeg om op de rem te trappen. Sterren sloten zich aaneen boven zijn hoofd. De maan en de krekels wachtten.

Fish klemde zijn vuisten rond de tape om zijn stuur. Deze keer zou hij Bread niet in de steek laten, en de moed die daaruit sprak, leek hem zo vreemd, dat het bijna was alsof iemand anders het dacht. Maar dat was niet zo. Hij dacht het. Misschien kwam het doordat hij Bread al drie zomers kende, en Bread meer een broer dan een vriend geworden was. Misschien kwam het doordat Fish nu tien jaar was en in het najaar elf zou worden, en er een groot verschil was tussen het hart van een jongen die tien werd en dat van een jongen die elf werd. Misschien kwam het doordat hij zijn opa, een goede, sterke man, had horen zeggen dat hij goed en sterk was. Iets in zijn binnenste, iets helders en gevaarlijks en luciferachtigs, liet hem stilstaan op die weg. En het voelde goed en liet zijn hart bonken, net als toen hij er met zijn opa op uit ging om coyotes te doden.

Fish keek vooruit, naar het moeras. Toen keek hij om naar Breads huis. De maan was getuige van de beslissing. Fish draaide zijn fiets om.

2

De deur van het drie kilometer ten noorden van Claypot gelegen benzinestation zwaaide open, en twee mannen kwamen vanuit de paarse schemering naar binnen – een stevig gebouwde boer met een overall onder de modder, een John Deere-honkbalpet en een bril met ongelooflijk dikke glazen, en een lange man van begin dertig, met een vest met een badge, een portofoon en een pistool aan zijn riem en een cowboyhoed op zijn hoofd.

Tiffany Robins keek op van haar plekje achter de toonbank. Haar ogen lichtten op bij het zien van de lange man. Ze had staan lezen in het bibliotheekboek dat ze net geleend had, een boek met gedichten van Emily Dickinson, met een gedicht waarin de dichteres haar leven vergeleek met een geladen geweer, dat stilletjes in een hoekje stond, tot de eigenaar het zou oppakken om de heuvels te vullen met salvo's. Tiffany probeerde zichzelf voor te stellen als zo'n groot, zwaar jachtgeweer waar Dickinson het over had, maar ze kwam niet verder dan een beeld van een aftands konijnengeweer, de .22 van haar pa, het enige geweer waar ze ooit echt mee geschoten had, en dat was voor haar ouders uit elkaar gingen. Toen ze de sheriff zag, stopte Tiffany het boek vlug weg en trok haar donkergroene trui omlaag. Ze glimlachte en streek de lange, paarse plukken van haar pony achter haar oren. Gisteravond had ze uit verveling in haar badkamer een paar highlights in haar

haar aangebracht. Ze had er al spijt van terwijl ze ermee bezig was, net als de vorige keer, en nu de sheriff hier was, had ze er nog meer spijt van. Ze had de man niet nodig, maar ze was wel al een poosje nieuwsgierig naar hem. Vorig jaar, tijdens de hongerzomer die ze alleen in een tentje had doorgebracht, had ze haar onafhankelijkheid bewezen, bracht ze zichzelf in herinnering, maar ze was nog altijd niet overtuigd.

‘Hallo, sheriff Cal,’ zei ze, en ze probeerde niet al te enthousiast te klinken. Ze verheugde zich erop hem haar naam te horen zeggen. Ze was dol op zijn Texaanse accent, dat haar deed denken aan zoete ijsthee, ratelslangen en desolate plekken. Hier, zo vlak bij de noordgrens van Wisconsin, was een man uit Texas ronduit exotisch.

‘Hallo, Tiff,’ zei de sheriff midden in zijn gesprek met de oudere man; de mannen brachten een geur van leer, zweet en mest mee naar binnen. ‘Ik heb je al tien keer gezegd, Burt, dat ik geen bevoegdheid heb om jachtopzieners tegen te houden. Als zij niet willen dat je op openbaar terrein coyotes doodschiet, dan willen ze niet dat je op openbaar terrein coyotes doodschiet!’ De sheriff bleef niet staan toen hij dat zei, maar liep doelbewust door naar de koffiekannen. De lippen van de boer vormden een strakke streep toen hij achter hem aan liep. Hij leek inwendig te koken, voor hij uitbarstte. Tiffany had dat heel vaak zien gebeuren. Ze was er zelf een of twee keer de oorzaak van geweest dat Burt Akinson ontplofte. Daar was ze trots op. Het was een spelletje dat ze speelden.

‘Je weet net zo goed als ik, sheriff – Hallo, Tiff.’

‘Hallo, Burt,’ zei ze.

‘Je weet net zo goed als ik dat die jachtopzieners zich baseren op staatscijfers en niet weten hoe erg het hier is. Met die uit de lucht gegrepen statistieken van ze denken ze dat er geen coyotes zijn in Claypot, omdat er geen coyotes zijn in Mil-

waukee, en dus zijn wij degenen die dat bos in moeten om die rotbeesten van de boerderijen te verdrijven.’ Onder het praten sloeg Burt met zijn handen in de lucht, alsof hij muggen op afstand hield. Tiff schudde haar hoofd en schepte achter de lottotickets versgemalen koffie in een filter. Burt maakte weer een slaande beweging. ‘Je moet ze terugjagen in die bossen, anders blijven ze op de kalveren afkomen.’

Sheriff Cal pakte een bekertje van de stapel en zei: ‘Burt, ik weet dat je rundvee hebt, en op je eigen land mag je zo veel coyotes neerschieten als je wilt.’

‘Sheriff Cal?’ zei Tiff.

Hij hoorde haar niet. ‘En die staats- of regiocijfers, of wat dan ook – daar maak ik me niet druk om.’

‘Sheriff Cal,’ zei Tiff. ‘Die kan is leeg.’

‘Maar waar ik me wel druk om maak, is dat die opzieners dode coyotes gaan vinden op staatsterrein, en me vragen gaan stellen.’ Cal drukte op de knop en de kan sputterde. ‘Tiff, er zit geen koffie in deze kan.’

‘Er komt verse aan,’ zei ze.

‘Bedankt.’

Burt schudde zijn hoofd. ‘Hier noemen we ze koeien, Texas Ranger. Geen rundvee. En dat open grasland grenst meteen aan mijn boerderij,’ klaagde hij. ‘Toen ik nog een jongen was, waren die stukken gras van mijn...’

‘Ik zet *light roast*, sheriff. Hou je van *light roast*?’

‘Prima, Tiff. En als jachtopzieners me vragen gaan stellen, Burt, en ik zeg dat ik niet weet wie er coyotes doodschiet, dan geeft dat de indruk dat ik in dit stadje de enige dwaas ben die dat niet weet.’

Burt fronste zijn wenkbrauwen. ‘Niemand weet dat ik degene ben die die beesten doodschiet. En het is erg dit jaar, er zijn er veel te veel. Ik bewijs iedereen een dienst, voordat die

coyotes geen kalveren genoeg meer hebben en in kinderen gaan bijten.'

De sheriff sloot zijn ogen. 'Tiff,' vroeg hij, 'zou jij alsjeblieft tegen Burt willen zeggen wie er volgens de mensen coyotes doodschiet?'

'Iedereen weet dat Burt coyotes doodschiet.'

De sheriff opende zijn ogen en trok zijn wenkbrauwen op.

Burt stak zijn handen in de lucht; hij kookte van woede. 'Hou toch op, man,' zei hij, en liet zijn handen deze keer in de lucht, alsof hij overweldigd was door de muggen. 'Zij weet het alleen maar omdat ze jou er net over heeft horen praten!'

'Iedereen weet het, Burt,' zei Tiffany, en ze fronste haar voorhoofd. 'En wie heeft er ooit gehoord van coyotes die kinderen opeten?'

'Dat bewijst alleen maar hoe weinig verstand jullie er allebei van hebben,' zei Burt.

Sheriff Cal zette zijn lege bekertje op de balie. 'Je mag zoveel coyotes doodschietsen als je wilt. Zolang je ze maar aan je eigen kant van het hek doodt.'

'Maar dat land was vroeger van mijn...'

'Op je eigen land, Burt.'

Burt had zijn ogen tot spleetjes geknepen; er stond diepe frustratie in te lezen. Als blikken konden doden, legden er nu heel wat coyotes het loodje, en misschien ook wel jachtopzieners.

'Wat zal de vrouw ervan zeggen,' vroeg Cal, 'als je die nieuwe tractor van je moet verkopen om te betalen voor het doden van coyotes?'

'Wat heeft mijn tractor ermee te maken?'

'Wat zal ze zeggen, Burt? Dat blinkende ding is zo groot, daar heb je volgens mij al het geld van je hele boerderij in gestoken. Hoe ga je een boete van vijftigduizend dollar betalen?'

‘Vijftigduizend!’ Burts ogen werden groot. ‘Voor het neerknallen van coyotes?’

Tiffany keek hem weer dreigend aan en schudde overdreven medelijdend haar hoofd. ‘De vrouw castreert je nog, Burt.’ Ze maakte met haar vingers twee knipbewegingen in de lucht en grijnsde naar hem. Burt was een vriend, en Tiffany wist hoe ze met hem moest omgaan. Toen ze nog klein was, liet hij haar altijd met zijn be kroonde varkens rondlopen op de jaarmarkt. Nu ze groot was, kwamen ze elkaar regelmatig tegen en plaagden ze elkaar in het Sunrise Café. Vorig jaar, tijdens haar hongerzomer, kneep Burt een oogje dicht toen ze vier maanden illegaal in een Coleman tentje op het achterste gedeelte van zijn land bivakkeerde, zich waste in de beek en een keer in de week zonder te vragen een paar eieren uit zijn kippenhok raapte. Ver in het najaar, nadat alle appels waren gevallen, stal ze een hele kip. Burts vrouw had het in de gaten, en Burt moest met zijn pick-up over het stoppelveld naar haar toe rijden om er iets van te zeggen. Hij vroeg Tiffany door de wand van haar dichtgeritste tent heen of ze hulp nodig had. Ze gaf hem te verstaan dat ze daar dan wel om gevraagd zou hebben, en vroeg hem vriendelijk zich met zijn eigen zaken te bemoeien. Toen hij zei dat ze misschien een vriendje zou kunnen krijgen die voor haar zou zorgen als ze maar eens wat minder lelijk keek, sprong ze in haar thermo-ondergoed de tent uit en sleepte de hele boel vijftig meter opzij, naar staats-terrein – wat zonder vergunning illegaal was, maar ze was niet van plan het geld dat ze opspaarde voor een appartementje op een overwoekerd hoekje waar nooit iemand naar omkeek uit te geven aan een vergunning. Burt hield van plagen. Het was zijn voertaal. En Tiffany’s werk op het benzinstation paste daar heel goed bij, hoewel het nooit helemaal natuurlijk aanvoelde en ze zich nooit helemaal zichzelf voelde als ze mop-

pen tapte, steken onder water afweerde, altijd met een brede lach rondliep.

Het koffiezetapparaat gorgelde en siste, en Tiffany schonk de beker van de sheriff vol voordat ze de rest in de lege kan goot.

Burt krabbelde terug. Hij negeerde Tiffany's opmerking compleet. 'Sheriff, ik...' Hij slikte. 'Ik had geen idee dat ze dat iemand konden aandoen – voor ongedierte?' Zijn gezicht liep rood aan en trok vervolgens wit weg, en wist daarna blijkbaar niet meer welke kleur het moest aannemen, waardoor het vlekkerig bleef. Hij veegde zijn dikke vingers af aan de borstzakjes van zijn overall, en zei toen op samenzweerderige toon: 'Denk je dat ze weten dat ik het ben?'

'De jachtopzieners weten het nog niet,' zei de sheriff, 'maar de mensen hier wel. Dus hou ermee op.'

Burt stak zijn hand uit naar de sheriff. 'Dat zal ik doen, sheriff. Dank je. Je bent een goeie vent, sheriff, dat zeggen we allemaal sinds je hier bent: "Hij is een goeie vent, sheriff Cal. Een beetje onervaren, maar met het hart op de goede plek." Ik had geen idee dat ze iemand er zo van langs konden geven – voor ongedierte?'

Cal negeerde de uitgestoken hand en sloeg zijn ogen neer. 'Het is al goed,' zei hij.

Burt zette zijn John Deere-pet af. Hij wrong hem in zijn handen. Dunne plukken haar vielen boven zijn bril over zijn voorhoofd. Toen flitste er woede op in zijn ogen.

'Ik ga vanavond aan de rand van mijn veld zitten en dan schiet ik op alle ogen die ik in mijn schijnwerper zie oplichten. Beren. Coyotes. Stekelvarkens. Ik schiet gewoon op alles.' Hij grijnsde, alsof die aankondiging hem weer een stukje eigenwaarde teruggaf, iets van het kwaad goedmaakte. Daarna groette hij Tiffany en de sheriff met een knikje en liep naar de

deur. Toen bleef hij staan. ‘O, trouwens, Tiff, ik heb een keer een havik een puppy van een jaar zien weggrissen. Hij liet hem boven op het dak van een schuur vallen.’

Tiff en Cal keken hem afwachtend aan.

‘Dus je kunt nooit weten wat coyotes te grazen zullen nemen – kalveren, kinderen – als een havik een hond kan optillen. De natuur is ongelooflijk wreed als ze honger heeft.’ Hij keek naar de vloer en schudde zijn hoofd. ‘Vijftigduizend!’

‘Tot kijk, Burt.’

‘Tot kijk,’ zei hij, en voegde er met een plagerige blik aan toe: ‘Zeg eens, Tiff, heb je al een vriendje gevonden om te kussen?’

Tiff keek hem met opgetrokken wenkbrauwen aan, zoals een schooljuf zou doen, een waarschuwing om zijn mond te houden.

‘Ik zou die Texas Ranger een pakkerd geven als ik een eenzaam meisje was als jij,’ en toen liep Burt de deur uit, mopperend op stompzinnige jachtopzieners en heel Milwaukee.

Tiffany veegde met een servetje wat gemorste suiker van de balie. ‘Kunnen die jachtopzieners hem echt zo’n hoge boete opleggen?’

Cal glimlachte, terwijl hij Burt nakeek toen die in het schijnsel van de lampen van het benzinstation naar zijn pick-up liep. Burts pick-up was een grote diesel met een schijnwerper aan de achterkant van de zijspiegel aan de bestuurderskant. Die gebruikte hij om herten te spotten, wat voor veel mannen in de omgeving een hobby was, had Cal ontdekt. Ze reden met een kratje bier in hun pick-up over achterafweggetjes om herten te spotten, niet om te stropen, maar gewoon om te zien wat er zoal was, op wiens velden de grootste bokken rondliepen. Cal had dit afgelopen jaar heel veel moeten leren. In Houston gingen mensen geen herten spotten.

‘Ik heb geen idee, Tiff. Ik dacht alleen: als ik aan zijn tractor kom, bindt hij wel in en heb ik geen last meer van hem.’

Tiff zette de lege pot met een glimlach terug op het rek. Ze streek haar paarse plukken achter haar oren en keek tersluiks naar het pistool van de sheriff. Het was een prachtig vuurwapen, niet zo’n plastic, zielloos ding als de wapens die ze in politieseries gebruikten. Cals pistool was van geborsteld staal, en het was met een dikke, leren riem om zijn middel bevestigd. Het pistool had een kolf van rozenhout met een ingelegd blokpatroon – ze was dol op rozenhout – en een zwart vizier en een zwarte haan. Het was het soort vuurwapen waar iemand een gedicht over zou kunnen schrijven.

‘Wanneer neem je me mee naar de schietbaan, zoals je beloofd had, sheriff?’

‘Wat zeg je, Tiff?’

‘Je hebt me vorige maand beloofd me een keer mee te nemen naar de schietbaan om te leren schieten. Dat heb je nog niet gedaan.’

Het gezicht van de sheriff werd een beetje rood. Tiffany kon hem niet goed peilen. Was het frustratie? Toen ze nog klein was, liep haar vader altijd rood aan als hij gefrustreerd was. Ze wilde Cal niet teleurstellen en had er spijt van dat ze erover begonnen was. Ze draaide zich weer om naar de koffiekannen en deed net of ze een stapel bekertjes rechtzette. Bierkoelers zoemden in de stilte. De sheriff was tien jaar ouder dan zij, maar dat maakte haar helemaal niets uit, en het zou hem ook niet uitmaken zodra hij haar leerde kennen. Hij was vijftig. Dat had Tiffany gehoord van de aanvoerder van het vrouwenbowlingteam, toen die onderweg naar een toernooi sigaretten kwam kopen. De sheriff stond buiten te tanken. De vrouw noemde hem een spetter, te jong voor haarzelf – maar Tiffany was een ander verhaal. Voor zover Tiffany kon

beoordelen bij zijn bezoeken aan het benzinstation was Cal vriendelijk. Hij had iets onwilligs en gereserveerd over zich, waardoor ze hem beter wilde leren kennen. Zij had dat ook, die tegenzin om zich in het leven van een ander te mengen. Het positieve was dat Marigamie County behoorlijk groot was, en dat de sheriff bijna iedere avond bij haar benzinstation moest komen tanken voor hij naar huis ging. Ze wist dat hij in een blokhut bij Shannon Lake woonde, iets voorbij de North Star Bar, en dat haar benzinstation het dichtstbij was, maar ze hoopte dat er meer achter zat: dat hij elke avond bewust voor haar koos. Eerlijk gezegd was die bejubelde onafhankelijkheid helemaal niet zo geweldig.

Tiffany las niet alleen poëzie. Ze schreef het ook, en had dat al van kleins af aan gedaan. Het was haar manier om dingen te overdenken, te verwoorden, te begrijpen. Een jaar voor haar hongerzomer werden Tiffany's gedichten volledig in beslag genomen door alle verloren dromen van het alleen wonen in een klein stadje, de dodenmars van het betalen van de rekeningen, de banaliteit van het dagelijks leven. Afgelopen winter, niet lang nadat ze genoeg gespaard had om zich weer een dak boven haar hoofd te kunnen veroorloven, drong het tot haar door dat ze zich te veel had laten meeslepen door de immense omvang van haar hopeloosheid. Het beangstigde haar, en op een nacht werd ze wakker, ze stond vlug op en verbrandde alle gedichten die ze de afgelopen twee jaar geschreven had op het elektrische fornuis. Sinds die tijd deed ze een poging om schoonheid of blijdschap te benoemen als ze die aantrof – het geluid van het snijden van worteltjes op het aanrecht, de vreemd vertroostende geur van lakens die in de was moesten. Hoop was werk in uitvoering. De komst van de sheriff kwam niet slecht uit. Het werd herfst, de bladeren vielen, de oude sheriff stierf, en plotseling was Cal er.

Tiffany pakte een koffiebekerdekseltje van de stapel. Ze legde het weer neer. Ze moest de koe gewoon bij de hoorns vatten.

‘Ik heb deze dinsdag vrij,’ zei ze, terwijl ze zich naar hem omdraaide. Haar blik kwam niet hoger dan de vierkante lijn van zijn kaak, zijn hals in zijn kraag. ‘Als je zin hebt...’ begon ze, maar ze werd onderbroken door de portofoon aan Cals riem, die krakend tot leven kwam.

Hij trok hem eraf. ‘Rover hier,’ zei hij. ‘Over.’

‘... om me mee te nemen naar de schietbaan,’ maakte Tiffany haar zin zachtjes af.

Er klonk een luide vrouwenstem door de portofoon, en Cal draaide hem een beetje zachter. ‘We hebben een melding van huisvredebreuk op Bell Street. Buren hebben schoten gehoord bij de reparatiewerkplaats van Breadwin. Adres is... momentje... East Bell, drie-een-twee.’

‘Tijdstip?’ vroeg Cal.

Het bleef even stil. Marge bemande de meldkamer van Marigamie County, en ze hield de knop van de portofoon altijd te lang ingedrukt. Ghaaste stemmen klonken nu door het apparaat, minder hard, en Cal moest het volume weer omhoog draaien.

‘Hij zei dat hij het tijdstip wil weten,’ zei Marges stem.

‘Wat wil hij?’ vroeg een mannenstem.

‘Het tijdstip, Bobby.’

‘Het tijdstip waarvan?’

De sheriff trok een gezicht, sloot zijn ogen. ‘Centrale, hier Rover,’ zei hij in zijn portofoon, maar hij kwam er niet doorheen omdat Marge in de lucht bleef.

‘Heb je hem gezegd dat er geschoten is bij Jack?’ vroeg de man.

Nu klonk er irritatie in de vrouwenstem. ‘Bobby, je hoorde dat ik dat tegen hem zei.’

‘Zeg het hem dan nog eens, dit heeft geen zin.’

‘ROVER, CENTRALE!’ Zowel Cal als Tiffany deinsde terug van het geluid.

‘Begrepen, oké! Begrepen,’ zei Cal, terwijl hij het volume helemaal omlaag draaide. ‘Begrepen, over en uit.’

De sheriff bevestigde de portofoon weer aan zijn riem, haalde een paar keer diep adem en zette zijn hoed recht. Hij zuchtte.

‘Nou, tot kijk dan maar, Tiff,’ zei hij, terwijl hij zich omdraaide.

‘Momentje,’ zei ze. ‘Je koffie.’

Ze gaf hem de beker in de hand, waarbij haar vingertoppen zijn pols raakten. Hij keek ernaar, en toen naar haar, en toen wist ze bijna zeker dat zijn wangen een beetje rood werden. Snel groette hij haar met een knikje en liep naar de deur. Hij had geen antwoord gegeven op haar vraag over de schietbaan. Moest ze het nog een keer vragen? Moest ze hem uitnodigen voor het eten? Ze zou spaghetti met saus uit een potje kunnen maken, een ijsbergsalade, brood kopen. Niet vanavond, dacht ze, en ze liet de moed alweer een beetje zakken. Morgen was er ook tijd, en overmorgen. Tijd was het enige wat er was in Claypot.

Cal bedankte haar voor de koffie, en onderweg naar buiten draaide hij zich nog even om. ‘Ik vind dat paars leuk, Tiff,’ zei hij, en tikte met zijn koffiebeker de rand van zijn hoed aan. Tiffany keek hem aan en glimlachte toen de deur achter hem dicht viel. Ze keek toe terwijl hij in zijn pick-up stapte. Zijn zwart-witte hond schoof opzij om plaats te maken in de cabine. Ze had zijn hond nog niet ontmoet, maar het leek een vrolijk beest, aan zijn kwispelende staart te zien.

‘En ik vind jou leuk,’ zei ze, weer hopend op hoop, te midden van de zoemende koelers en rekken snoep en repen gedroogd vlees.

Buiten was de hemel veranderd van paars in zilver. Ze voelde het in haar buik en in haar handen. Er zat verandering aan te komen. Laat er alsjeblieft verandering komen. Vanavond zou ze een gedicht schrijven over een coyote, een wijfe met een zilveren vacht, die zo snel als het licht tussen de bomen door stoof.

De twee jongens renden met hun fiets aan de hand onder de opkomende sterren door het omgeploegde veld. De grond was ongelijk en gevaarlijk, en soms struikelde een van de jongens en hapte in het zand, en moest de ander stoppen om hem overeind te helpen. Ze kwamen bij een omheining tussen twee velden en vielen even op de grond voor een ogenblik rust.

‘We zijn er bijna,’ zei Fish, buiten adem en in paniek.

Bread hijgde alleen maar en knikte in het maanlicht, nog niet in staat om te praten. Zijn hele gezicht zat onder de modder. Ze staken nu over naar het land van blinde Burt Akinson, wat inhield dat ze nog één boerderij verwijderd waren van die van de opa van Fish. Het oversteken van de velden van blinde Burt was altijd een gok. Vorig najaar had Burt hen bijna overreden met zijn nieuwe tractor; hij stoomde vlak langs hen heen, met zijn dikke brillenglazen schitterend in de middagzon. Hij had hen niet eens gezien. Maar nu was het donker en stonden er geen gewassen meer op het veld. Fish zou willen dat ze zich tussen het hoge maïs zouden kunnen verstoppen, maar er was alleen kale grond, een heldere maan, alles zilver en open.

‘Kom,’ zei Fish. ‘Ik zal het prikkeldraad vasthouden.’

Bread gooide zijn fiets over het prikkeldraad en glipte er zelf onderdoor. Fish reikte Bread zijn fiets aan. De lucht be-

gon al af te koelen. Fish' longen brandden van het rennen. Boven hun hoofd werden de sterren steeds helderder, ze leken beschuldigend te schitteren. De hemel had ogen, en had gezien wat Fish gedaan had. Fish moest een plan bedenken. Hij moest nadenken. Het lukte niet. Daarom rende hij gewoon maar weer verder, een en al longen en hart en voeten.

Toen ze de coyotes die het kalf hadden gedood neerschoten, had de opa van Fish een plan. Hij pakte het jachtgeweer uit de slaapkamer, een .243 met een walnoothouten kolf en een Bushnell-telescoopvizier. De .243 schoot vlak en recht, en had niet zo'n erge terugstoot als de .306 die Fish' opa in november voor herten gebruikte. 'Zwaar genoeg voor coyotes,' zei zijn opa, terwijl hij in een kist rommelde die hij van een plank in de kast had gehaald. Bread was er die avond ook en stond in de verlichte deuropening. Opa wenkte hem naar binnen. 'Dale, draag jij eens een paar dozen van deze kogels voor me,' zei hij. De jongens deden alles wat hun opgedragen werd. De oude man wist wat hij moest doen; ze hoefden alleen maar te volgen.

In de loop van de afgelopen drie zomers op de boerderij had zijn opa Fish leren schieten. Eerst met een luchtbuks op lege blikjes, na een week of twee met een .22 jachtgeweer, en daarna een .410 jachtgeweer. Aan het eind van die eerste zomer hielp Fish zijn opa met het instellen van het vizier van de .06 voor het hertenseizoen. De terugstoot van de .06 was gigantisch, net als de knal en de lichtflits. Als zijn opa hem afvuurde, voelde Fish het in zijn schoenen en zijn longen. Fish wist nog dat hij het geweer voor het eerst schouderde, waarbij hij de dubbelgevouwen legerpet van zijn opa om de kolf deed als een soort kussentje. Daarna schoof hij de grendel naar voren om het grootste koperen patroon dat hij ooit in handen had gehad te laden. Het beangstigde hem, maar het was zijn eerste

zomer bij zijn opa. Daarvoor had Fish niet veel tijd doorgebracht met de man, en hij wilde hem dolgraag tevredenstellen. Fish vuurde één goed schot af met de .06. Het bezeerde zijn schouder, maar niet erg genoeg om hem te laten stoppen. Hij laadde nog een patroon, mikte, grimaste, en het tweede schot miste het doel totaal. Na de derde misser degradeerde zijn opa hem weer naar de .243. ‘Het heeft geen zin om een afwijking te ontwikkelen,’ zei hij. Ze zouden weer naar de .06 toewerken, verzekerde zijn opa, gaf hem een klap op zijn rug en glimlachte een beetje, waarbij zijn ogen glommen.

Ze zaten met zijn drieën voor in opa’s pick-up, op weg naar de velden. Fish zou schieten, Bread moest de schijnwerper bedienen. Ze reden terug langs een greppel. In het westen was het bewolkt, een wolkenbank omringde de maan. Toen Bread met de schijnwerper langs de bosrand scheen, kwam er een veld van sterren in beeld, de weerspiegelende ogen van een troep coyotes.

‘Oké,’ zei zijn opa, terwijl hij de pick-up stilzette. ‘Fischer, zorg dat je er zo veel mogelijk te pakken krijgt.’

Het was de eerste keer dat Fish het dradenkruis op een levend dier richtte, tenzij hij de slapende duiven meerekende die hij in de graanschuur met de luchtbuks geschoten had. Maar dit was anders. Deze coyotes hadden ogen met een peinzende blik, rond en levendig en schrand.

Het geweer rustte op het open raampje van de pick-up. Fish wist waarop hij moest mikken bij een coyote, en bij een hert trouwens ook: vlak achter de voorschouder, waar de longen zaten, waar het hart zat. Fish hoorde Bread naast zich ademen terwijl hij de schijnwerper over zijn schouder naar buiten liet schijnen.

‘Kalm aan, Fischer,’ zei zijn opa. ‘Het is niet anders dan een doel.’

Fish legde zijn wang tegen de gladde kolf en richtte. De coyotes stonden met stijve staart en opgestoken oren, het waren er zo te zien een stuk of twintig, kleine honden, starend in het licht. Fish plaatste het dradenkruis achter de schouder van een van de grotere coyotes. Hij voelde een steek van medelijden, maar toen herinnerde hij zich het kalf, onder de modder en opengereten. Er waren kantelpunten. De boel was gekanteld. Arme drommels. Fish legde zijn vinger op de trekker. Hij liet de lucht uit zijn longen ontsnappen en kneep zijn ogen tot spleetjes. Een knal en een flits vulden de cabine. Automatisch trok Fish de grendel naar achteren en laadde een volgend patroon, terwijl zijn ogen zich aan het donker aanpasten. Hij keek door het vizier. Eén coyote was dood, en de andere hadden zich verspreid. Sommige draaiden zenuwachtig om hun gevallen aanvoerder heen, sommige keken weer in het licht. Fish voelde een golf van angst en overwinning door zijn lijf gaan. Zijn hartslag en ademhaling versnelden. Hij legde zijn vinger weer op de trekker.

‘Kalm aan,’ fluisterde zijn opa.

Fish klemde zijn lippen op elkaar. Hij had zijn eerste coyote gedood! En nu ging hij er nog een doden. Hij dacht weer aan het kalf. Langzaam. Vloeiend. Uitademen. Nog een patroon. De coyotes vielen bij bosjes. Ze sloegen niet op de vlucht. Ze bleven daar gewoon staan, omcirkelden elkaar. Tegen de tijd dat Fish klaar was, kwam de zon al bijna op. Opa nam hen mee terug naar het huis, zette koffie en zette drie bekers op het aanrecht. Bread en Fish gingen aan tafel zitten en hadden het gevoel dat ze over de drempel naar een nieuwe fase in het leven gestapt waren. Dat was ook zo. Ze probeerden geen krimp te geven terwijl ze van de zwarte koffie dronken, die vreselijk vies was, en terwijl ze luisterden naar opa die hun vertelde hoe ze na het ontbijt de coyotes konden villen om de vachten te

verkopen voor een zakcentje. ‘Maar ik zal eerst eens wat toast voor jullie maken, mannen,’ zei hij.

Maar dat was toen. Nu stond er paniek in de sterren. Ze hadden ongeveer vijftig meter afgelegd in de velden van blinde Burt Akinson. Ze moesten opschieten. Ze moesten de wegen mijden, uit de buurt van koplampen blijven, en van mensen, en de sterren, en de sheriff. Instinctief vluchtten de jongens naar de opa van Fish. Hij zou wel weten hoe ze iets als dit moesten oplossen. De muis van Fish’ hand deed nog pijn van de terugslag van de revolver van Breads pa, die nu in een stoffen tasje aan Breads stuur hing. De jongens hadden hem een keer bekeken in een seringenhaag, toen Breads pa laveloos in een tuinstoel lag. Het was een Smith & Wesson .44 Magnum, een indrukwekkend handwapen, net zo een als Dirty Harry had. Bread richtte hem door de bosjes heen op een lapjeskat op een hek en vroeg de kat met schorre stem hoe gelukkig hij was. De kat zat zich te wassen. De jongens grinnikten. De dikke, stompe kogels van de revolver waren zo groot als kleurkrijtjes. Het was een wapen dat in het westen gebruikt werd ter bescherming tegen beren, en Breads pa had het altijd bij zich, zowel in huis als in de werkplaats. Niet in een holster aan zijn riem, maar in zijn hand, als een zware steeksleutel. Hij legde het overal neer waar hij het volgende uur dacht te blijven. Het lag op het aanrecht in de keuken toen Fish kwam binnenstormen.

Fish had geen plan gehad toen hij terugging naar Breads huis, alleen onverschrokkenheid, maar stuitte in de keuken op Breads pa, die Bread met een vuist aan de kraag van zijn shirt omhoog trok. Fish bleef als aan de grond genageld staan toen de deur met een klap achter hem dichtviel. Ze verstijfden alle drie. Bread zat op zijn knieën en keek achterom naar zijn vriend. Zijn gezicht was vuurrood. Zijn ogen stonden wild van

angst en zijn gezicht was vlekkerig van tranen. Fish wist dat het gebeurde, maar hij had het nooit gezien, niet zoals nu. Zijn vriend was zo hulpeloos in de smerige werkhands van zijn vader. Bread zag er ongelooflijk klein uit, zijn vader zo onvoorstelbaar groot. Fish' hoofd bonsde. Alles in die keuken leek onwerkelijk en vaal, zoals kleuren in dromen weggeboend lijken. Fish herinnerde zich dat Breads pa maar één woord zei: 'Jij?' Die ene lettergreep stond bol van beschuldiging. Hij had een afschuwelijke blik in zijn ogen, waardoor Fish zich omdraaide naar het aanrecht, waar de revolver lag. De volgende paar seconden verstreken zo traag, zo automatisch; de hand van Fish die zich om de kolf van de revolver sloot, Bread die geluidloos op de grond neerzeeg, zijn vader die door de keuken op hem af zwalkte, de smetteloze loop die niets leek te wegen toen Fish hem ophief in het stille, gele licht. Fish herinnerde zich dat hij door het open raam kikkers hoorde kwaken. Hij herinnerde zich dat hij sering rook, en toen trok hij de haan terug en vuurde.

Bread stopte met rennen. 'Fish, daar komt een licht aan!' fluisterde hij paniekerig.

Vanaf de overkant van het veld scheen een schijnwerper vanaf een pick-up, die op de oprit van de boerderij van blinde Burt Akinson stond. De lichtbundel zwipte langs de omheining rechts van de jongens en wierp schaduwen op kluiten aarde. De pick-up was meer dan driehonderd meter van hen verwijderd.

Ze komen nu al achter ons aan, dacht Fish. Zijn adem bleef in zijn keel steken. Al gauw zouden er honden komen. Sheriffs. Helikopters. Nieuwszenders. Fish voelde een diepe steek van schaamte toen hij zich zijn opa in zijn tv-stoel voorstelde, zijn honkbalwedstrijd onderbroken door een speciale mededeling, zijn kleinzoon Fischer in het licht van schijnwerpers,

met zijn handen omhoog om zijn ogen af te schermen tegen het felle licht.

De schijnwerper bij Akinsons boerderij kwam dichterbij. De straal bleef op hen rusten. Bread, die voor Fish stond, werd een silhouet.

Ik had geen keus, zou Fish tegen hen zeggen. Hij staarde in het licht en vroeg zich af of zijn ogen er net zo uitzagen als die van die coyotes – schuldig, moordend, bang. Bread probeerde uit het licht te stappen en struikelde over zijn fiets. Fish stak zijn hand uit om hem overeind te helpen, samen met het tasje waarin de revolver zat. Hij zag de schijnwerper beven toen hij hen vasthield. In Fish' hart welde boosheid op. *Lafaards*, zou hij tegen ze zeggen. *Jullie zijn allemaal lafaards!* En toen kon hij wel huilen. In zijn hoofd hoorde hij de oorverdovende knal weer, waarmee de Magnum de keuken had gevuld, en de stilte daarna. Hij zag Breads vader weer vallen, halverwege een stap, op zo'n onnatuurlijke manier. Hij viel plat voorover op zijn eigen armen, en hij bewoog niet om zich uit die ongemakkelijke positie te bevrijden.

Fish stak zijn handen omhoog in de schijnwerper, met die Magnum in het tasje. Hij begon te huilen, en deed een stap naar voren. En toen klonk er een gewerschot in het donker. De kogel scheerde door de lucht boven zijn hoofd. Fish hoorde hem in de bomenrij achter zich inslaan. Er klonk nog een schot, en nog een, vlak langs hen heen. En nog een.

De jongens vlogen ervandoor en lagen even later hijgend op hun buik, met hun voorhoofden tegen elkaar, in het hoge bruine gras van een greppel. Breads ogen stonden wild. Hij rilde zoals hij soms deed en probeerde tussen een paar ademteugen door te slikken. Op dat moment schoot Fish een herinnering te binnen. Het was een herinnering aan zijn moeder, die hem met wilde, rode ogen aankeek op de ergste avond van

Fish' leven, drie jaar geleden, aan het eind van het voorjaar van het eerste jaar dat hij naar zijn opa's boerderij gekomen was. Zijn moeder zat op haar knieën in de keuken en probeerde adem te halen met het snoer van de telefoon in haar handen geklemd.

'Hij komt niet terug,' zei ze.

'EEN FASCINEREND AVONTUUR
VOL GEVAAR, MOED EN HUMOR.'

– Richard Russo

Op een zomeravond in 1994 kan de tienjarige Fisher niet langer aanzien dat zijn beste vriend door zijn eigen vader mishandeld wordt. Hij schiet te hulp – maar dat loopt helemaal fout af. In de veronderstelling dat ze een moord hebben begaan, vluchten de twee jongens in paniek de ruige Northwoods van Wisconsin in. Onder leiding van sheriff Cal wordt een grote zoekactie op touw gezet. Terwijl de jongens op een zelfgebouwd vlot steeds dieper de wildernis in drijven, zetten de volwassenen alles op alles om hen op tijd te bereiken.

Een tijdloos verhaal over verlies, hoop en avontuur, dat als de rivier zelf door het zintuiglijk geportretteerde landschap van de Upper Midwest stroomt.

Andrew J. Graff bracht in zijn jeugd veel tijd door in de Northwoods van Wisconsin. Na zijn uitzending naar Afghanistan behaalde Graff een *Master of Fine Arts*. Hij woont in Ohio en doceert Engels en creatief schrijven aan Wittenberg University.

9 789023 959830